



I 1923 ble beskyttelsesavdelingen SS – (*Schutz-Staffel*) opprettet som Adolf Hitlers personlige livvakt.

I 1942–43 var ca. 250 000 SS-folk tilknyttet jødeutryddelsen og andre forbrytelser. Millioner av mennesker mistet livet i massehenrettelser utført av den verste terrororganisasjon verden har sett.



Tekst: **BJØRN MIKALSEN**

Foto: NTB/ULLSTEIN BILDERDIENST

Adolf Hitlers personlige livvakt, SS, var rekruttert blant de mest trofaste og brutale medlemmene av "stormavdelingen" SA (*Sturm-Abteilung*).

I 1929 fikk Hitlers medarbeider Heinrich Himmler i oppdrag å utbygge SS til nasjonalsosialismens elitekorps, som med alle midler skulle realisere og forsvare det kommende tusenårsriket. Himmler fikk lederrollen og titelen Reichsführer SS. Fra 1930 til 1931 vokste antall medlemmer fra 2000 til 10 000.

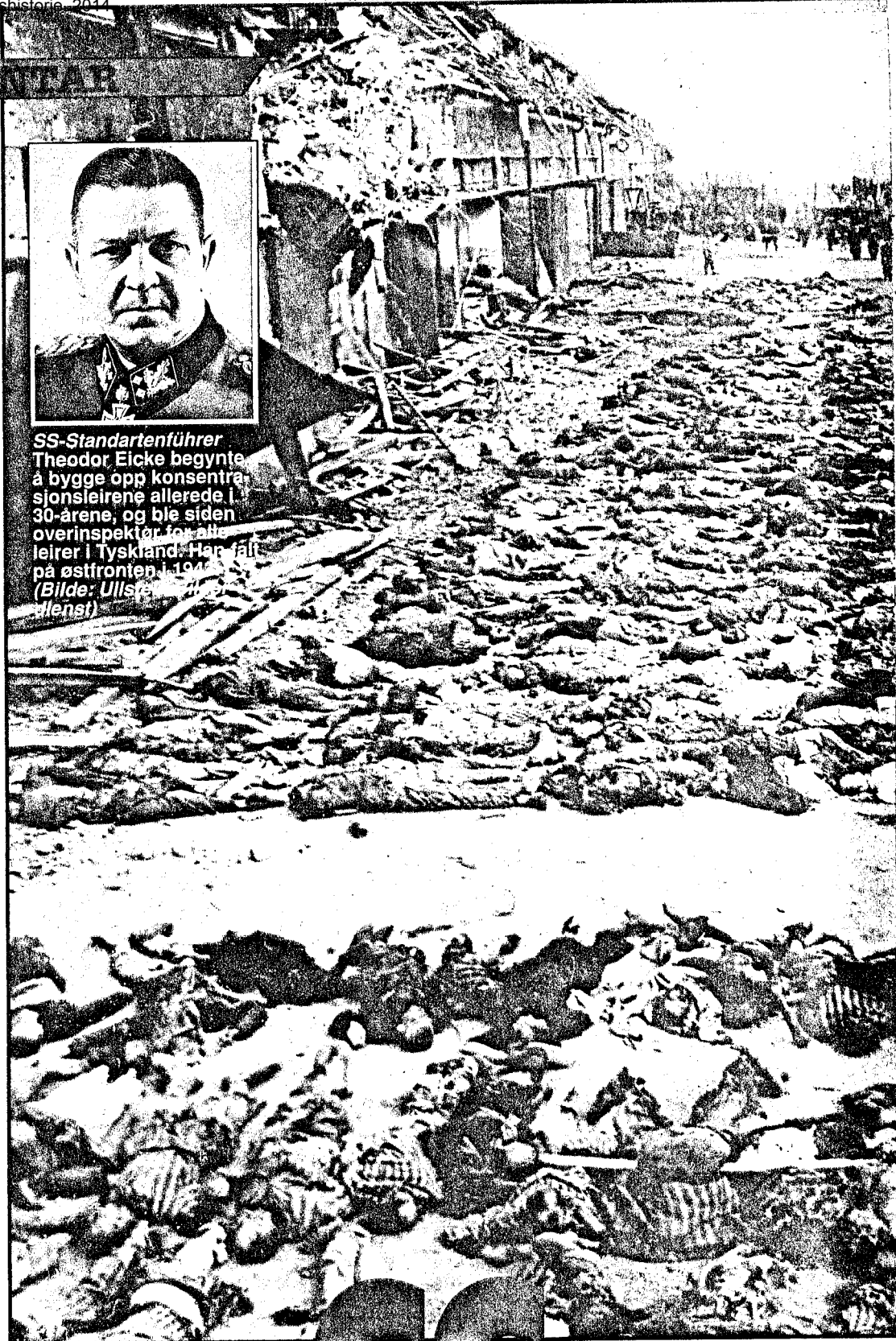
Himmler fryktet indre, opposisjonelle maktgrupperinger, og sikret seg i 1931 ved å opprette sin egen interne sikkerhetstjeneste innen SS – SD, eller *Sicherheits-Dienst des Reichsführer SS*.

SD-mennene ble håndplukket fra eliten av SS for bl.a. å overvåke alt og alle innen det stortyske riket. Hemmelige arkiver med detaljopplysninger om alle slags tjenestemenn og privatpersoner, fra ministre til bankfunksjonærer, ble

Tyske sivile ble satt til å begrave likene i konsentrasjonsleiren Lager-Nordhausen da de amerikanske troppene rykket inn. (Bilde: NTB)



SS-Standardführer Theodor Eicke begynte å bygge opp konsentrasjonsleirene allerede i 30-årene, og ble siden overinspektør for alle leirer i Tyskland. Han falt på østfronten i 1945. (Bilde: Ullstein/BilderDienst)



**Terrororganisasjonen
som aldri fikk styre
verden**

SS - DU



opprettet. Her kunne man lese alt om den enkeltes politiske holdninger, økonomi, privatliv og sexliv. SD hadde også egne "æresdomstoler" til å overvåke SS-medlemmenes liv. Brudd på SS' "æreskodekser" – f.eks. homoseksualitet eller sex med en "raseuren" kvinne – ble hardt straffet, ofte med døden.

Politisjef for Det tredje rike

Det tyske rettsvesen mistet snart enhver kontroll over SD. Det var tvert imot SD (og SS/Gestapo) som styrte rettsvesenet.

Himmels gode venn, Reinhard Heydrich, ble satt til å lede denne "eliten av eliten" som telte 120 000 mann ved krigsutbruddet. Med SD som intern vaktbikkje kunne Himmler utvide sitt SS, som i 1934 besto av hele 90 000 mann.

SD var altså eliten av SS, mens SS var eliten av SA – "stormavdelingen" som hadde hjulpet Hitler til makten. Nå oppsto gnissninger mellom SS-lederen Himmler og den mektige SA-lederen Ernst Röhm, som nektet å bli underlagt Himmler.

Denne trusselen forsvant etter "De lange knivers natt" 30. juni 1934, da "Den svarte elite" (SS) tok kommandoen over SAs stormtropper.

Himmler tok i 1936 også ledelsen for GESTAPO, det hemmelige statspolitiet, og ble dermed politisjef for Det tredje rike, med et maktapparat som mangler sidestykke i historien.

SS-troppene skulle verves frivillig – ingen kunne *tvinges* til slike uhyrlige oppgaver som Himmler hadde tiltenkt dem. Det bød ikke på problemer. I 30-årenes Tyskland var det nærmest "mote" å være SS-mann. Den skreddersydde svarte uniformen, de høye støvlene, SS-runene og dødningehodet på uniformsluen var ting som oste av autoritet. Men det nazistiske nåløyet var trangt – søkerne til SS måtte måle minst 180 cm, ha god fysikk, plettfrie nazimoralske holdninger og renraset, arisk stamtavle. Mannskapsmangel gjorde at standarden senere ble senket...

En "rival" til Wehrmacht

Når en SS-aspirant fikk uniformen sin, la han igjen samvittigheten sammen med sine sivile klær. Målet var å tjene den guddommelige føreren og "herskerklassen". Det tyske folk skulle fremstå som menneskehetens suverene rase etter utrenskningene. "Undermennesker" hadde livets rett bare så lenge de var til nytte for sine herrer.

Wehrmacht, Tysklands regulære hærstyrker, mislikte i høy grad at SS-armeen vokste



Heinrich Himmler, Det tredje rikets "politisjer", prøvde å flykte forkledd som menig Wehrmacht-soldat. Han ble tatt, men snøt bødelen ved å svelge en giftpille.

SD-lederen Reinhard Heydrich ble drept etter et attentat i juni '42. SS hevnnet ham ved nærmest å utslette den tsjekkiske landsbyen Lidice.



Bilde: NTB

Forts. fra foregående side
fram som en egen stat i staten, men de hadde underkastet seg Hitler i 1934 og sverget ham personlig troskap.

De første SS-troppene var de såkalte SS-Dødningshodeenheter (som bar dødningshodet på både lua og jakkeslagene). Disse var spesialutdannet og ledet av SS-Standartenführer Theodor Eicke, overinspektør for alle konsentrasjonsleirene i Tyskland.

I tillegg til Dødningshodetroppene ble det også opprettet disposisjonstropper. I 1936 var armeen på mer enn 200 000 mann, inndelt i divisjoner og standarter på ca. 3000 mann hver.

Waffen-SS – en forbrytersk organisasjon

Da krigen brøt ut, ble det skjelnet mellom det "sivile" SS og Waffen-SS (fronttroppene).

Waffen-SS var Hitlers spydspisser under erobringen av Europa. De var på det meste en million mann, deriblant tusenvis av SS-fremmedlegionærer fra okkuperte land – også Norge (SS-divisjon Viking, SS-divisjon Nordland). Mot slutten av krigen fantes t.o.m. en muslimsk SS-divisjon, i Bosnia.

De 38 Waffen-SS divisjonene hadde gjerne spesielle navn som "Das Reich", "Hitler-Jugend", "Der Führer", "Adolf Hitler", "Horst Wessel", "Prinz Eugen", "Germania"... Divisjonene var som regel på 15 000–20 000 mann og omfattet infanteri, artilleri, panserstyrker, ingeniør- og sambandstropper, samt forsyningsenheter. Tre til fem divisjoner utgjorde til sammen et SS-armékorps.

Som elitestyrker fikk SS-divisjonene også det beste kamputstyrt, til Wehrmachts store ergrelse. Enda flere gnisinger ble det da Wehrmacht rapporterte til Hitlers overkommando om SS-divisjonenes umenneskelige fremferd under felttoget i Polen. For Hitler



Norske SS-folk. Jonas Lie, Quislings "politimester", avlegger ed til sin kollega Heinrich Himmler.

Bilde: NTB

Adolf Eichmann, som ledet jødeutryddelsen, flyktet til Argentina ved hjelp av fluktorganisasjonen ODESSA. Han ble kidnappet av Mossad i 1960, stilt for retten og hengt i Israel i 1962.



Bilde: NTB



Bilde: NTB

Dødslegen fra Auschwitz, Josef Mengele, flyktet til Brasil. Ifølge hans sønn Rolf druknet han i 1979 og ble begravd under navnet Wolfgang Gerhard.



Bilde: NTB

Martin Bormann, Hitlers stedfortreder, ble offisielt erklært død i 1972, på grunnlag av knokkelfunn i Berlin.

frydet seg over SS-divisjonenes resultater og ga dem frie hender...

Divisjonen Prinz Eugen fikk tilnavnet "Blodige Eugen" etter å ha myrdet 200 000 sivile i Jugoslavia, mens SS-brigade Dirlewanger og SS-Rona Kaminski drepte titusener av mennesker i Polen. Oscar Dirlewanger var en tidligere seksualforbryter (benådet av Himmler), Mieczyslaw Kaminski var ukrainer (kjent for sin brutalitet mot ukrainske og russiske partisaner), og mannskapene deres var hovedsakelig vervet blant kriminelle i fengsel. Begge SS-lederne organiserte utslettelsen av Warszawa-ghettoen, begge samlet på avhugne hoder og hender, og begge ble høyt dekorert for sin innsats...

SS-Einsatzgruppen fulgte i kjølvannet av spydspissen Waffen-SS for å fange opp "fiendtlige elementer" – flyktende soldater, jø-

der, sigøynere og andre "undermennesker". Oppgaven deres var også å eksperimentere fram effektive metoder for massehenrettelser.

Den første tiden telte gruppen ynkelige 3000 medlemmer. Årsaken var at Himmler satset på samarbeid med befolkningen i de aktuelle områdene – noe som ofte holdt stikk. Da en SS-Einsatzgruppe høsten 1941 myrdet 100 000 jøder på den gamle jødiske kirkegården Babij Jar utenfor Kiev, var de godt hjulpet av den lokale ukrainske militsen.

"Krystallnatten"

Natten til 10. november 1938 startet Heydrich sin brenning av alle synagoger i Tyskland og Østerrike, etter at en tysk ambassadefunksjonær i Paris ble drept av en polsk jøde. Gatene ble dekket av knust vindusglass, og tusener av

jøder ble arrestert og sendt til utryddelsesleirene i Polen og Ukraina. (Leirene var plassert i land hvor antisemittismen alltid hadde stått sterkt.)

Beslutningen om masseutryddelse ble tatt under et nazimøte 20. januar 1942, ledet av Heydrich. SS-Obersturmbannführer Adolf Eichmann fikk ansvaret. SS-Sturm-bannführer Lange skjøt av at han alt hadde utryddet 300 000 jøder og gjort Baltikum Judenfrei, ved hjelp av lokal milit.

Finland nektet å utlevere landets jøder, og Mannerheim truet med å la den finske hær beskytte dem. Bulgaria nektet. Likeledes Danmark, som evakuerte de fleste jødene til Sverige. I Frankrike, Belgia og Nederland ble jødene skjult. Selv Italia nektet å godta folkemord, og gjemte unna halvparten av Romas 8000 jøder. I Romania ble det lagt hindringer for tyskerne. Ungarn var mer villig.

I Norge ble jødene oppsporet og utlevert, med god hjelp fra norsk statspoliti og norske nazister. I Polen, Ukraina og de baltiske stater ble jødene utlevert og solgt for en billig penge. Ukrainere og litauere reiste også til andre okkuperte land, for å "peke ut" jøder.

Massedrap-industri

I 1942–43 var ca. 250 000 SS-folk tilknyttet jødeutryddelsen. Allerede i 1942 hadde SS drept to millioner jøder. I 1944 – særlig etter landgangen i Normandie 6. juni – intensiverte Adolf Eichmann utryddelsesprogrammet. I august 1944 var 5 millioner jøder drept.

Konsentrasjonsleirene skulle være økonomisk selvberende, eller helst gå med overskudd. Klær, sko og undertøy fra ofrene i Auschwitz ble delt ut til sivilbefolkningen eller solgt. Verdisaker og kunstgjenstander ble solgt til rike nazister rundt om i Europa. Smeltingen av uttrukne tenner ga 12 kg gull pr. dag. Tonnevis med menneskehår ble solgt til tekstilindustrien for 50 pfennig pr. kilo, eller brukt til tetningsmiddel i ubåtperiskop. Asken fra krematoriene tjente som gjødsel i åkeren. Arbeidsdyktige fanger ble leid ut til industrien, og gasset i hjel når de var utslitt.

Totalt omkom 10–11 millioner fanger i SS' varetekt. 24 millioner russere, hvorav storparten var sivile, mistet livet der SS marsjerte fram. 600 russiske landsbyer ble tilintetgjort.

Det overrasker ikke at SS prøvde å skjule sine forbrytelser ved å sprengte gasskamre og krematorier og jevne leirene med jorden da de allierte rykket inn i 1945.

Eller at hele SS, i motsetning til SA, ble stemplet som en "forbryterorganisasjon" under Nürnbergprosessen...